

Meilė – tai kažkas nepaprasto (XII): Pašaukimas į santuoką

„Pašaukimo kurti krikščionišką
šeimą grožis kviečia siekti ne
‘antrarūšio’, bet ‘pirmarūšio’
šventumo.“

2020-12-15

Kai šv. Josemaría tik pradėjo kalbėti
apie pašaukimą į santuoką (beveik
prieš šimtmetį) šių dviejų sąvokų
sujungimas paprastai trikdydavo
žmones ar net priversdavo juoktis.

Tai buvo tas pats, kas kalbėti apie besparnį paukštį arba kvadratinį ratą. „Juokiesi, kad sakau, jog turi „pašaukimą santuokai“? Iš tiesų turi būtent tai: pašaukimą“ [1]. Tais laikais, o kartais net ir šiandien, pasakymas „turėti pašaukimą“ siejasi su įprasto gyvenimo palikimu nuošalėje tam, kad galėtum tarnauti Dievui ir Bažnyčiai. Daugumai žmonių tai siejasi su šeimos, namų, darbo, pirkinių, sąskaitų, skalbimo mašinos ar likučių šaldytuve palikimu...

Šis sąrašas besikeičiantis ir nenuspėjamas kaip ir gyvenimas. Požiūris į „santuoką kaip tikrą pašaukimą iš Dievo“ [2] kyla tiesiogiai iš įsitikinimo, kad Dievas palaimina šeimos gyvenimą ir nori ten „apsigyventi“. *O juk tu Šventasis, tavo sostas Izraelio šlovės giesmės!*, sako psalmė, kuria Jėzus meldėsi ant kryžiaus (Ps 22, 4). Dievas, Šventasis, nori gyventi šeimose. Savo

gyvenimais, išreikšdamos meilę, šeimos kviečiamos tapti gyriumi Jam: tapti „dangumi“ nepaisant visų neišvengiamų šios laikinos vietos – mūsų žemiškojo gyvenimo – trūkumų.

Kad kelionė būtų gera

Tas jaunuolis juokėsi, kai išgirdo žodžius „pašaukimas į santuoką“, bet jis taip pat susimąstė. Ir jam buvo duotas konkretus patarimas: „Atsiduok šv. Rapolo globai, kad kaip Tobiją nuvestų tave skaistų iki kelio pabaigos“ [3]. Šv. Josemaría čia remiasi vieninteliu pasakojimu Biblijoje apie šį archangelą, kurį jis ypatingai mylėjo. Iš tos didelės meilės ir pasitikėjimo, šv. Josemaría archangelo Rapolo globai labai anksti patikėjo savo apaštalavimą su jaunais žmonėmis [4]. „Tobito knyga užburianti,“ – vieną kartą sakė jis [5]. Nors visa knyga yra pasakojimas apie kelionę, ji leidžia mums giliai įsijausti

į dviejų šeimų gyvenimą ir stebėti trečiosios gimimą. Ir netgi pati kelionė susijusi su namų atmosfera, mažomis detalėmis, kurias amžiais vaizdavo meninikai. Tai vienintelė knyga Šventame Rašte, kurioje aprašomas šuo, lydintis Tobiją ir šv. Rapolą (plg. *Tob* 6, 1; 11, 4).

Kai Tobijas jau ruošiasi iškelti, jo tėvas palaimina šiais žodžiais:
Dangaus Dievas saugiai tenuveda tave tenai ir tesugrąžina man sveiką.
Mano sūnau, telydi jo angelas judu, kad būtumėte saugūs (*Tob* 5, 17). Šv. Josemaría perfrazuodavo šiuos žodžius sutekdamas palaiminimą keliausiantiems: „Tegul Dievas būna tavo kelyje ir tegu Jo Angelas eina su tavimi“ [6]. Tikra kelionė, labiausiai viską apsprendžianti, yra gyvenimo kelias, kai vyras ir žmona abipusiai vienas kitam save atiduoda santuokoje, atsakydami į Dievo pasaulio sutvėrimą menančią svajonę [7]. Todėl taip svarbu leisti

jauniems žmonėms atrasti ir iš naujo suprasti „krikščioniškos šeimos pašaukimo grožį“ [8]: pašaukimą ne į antrarūšį, bet pirmarūšį šventumą.

Kai gyvenimas prasideda iš tikrųjų

Žmogaus pašaukimas gimsta iš paprasto atradimo, kuris įneša daugybę pasekmių: įsitikinimą, kad mūsų gyvenimo prasmė bei tiesa nerandamos gyvenant dėl savęs, dėl savo rūpesčių, bet dėl kitų.

Suvokiame, kad gyvenime esame gavę tiek daug meilės ir kad esame pašaukti daryti tą patį: duoti meilę. Tik taip atrandame patys save.

Dalinti meilę ne tik laisvomis akimirkomis, kad nuramintume savo sąžinę, bet paversti meilę centriniu mūsų gyvenimo tikslu, aplink kurį sukasi visi rūpesčiai.

Prieš ir po santuokos su Sara, jaunasis Tobijas gauna patarimų apie santuoką kreipiančių į tai, kas jame kilniausia. Jo tėvas Tobitas, kuris

išsiunčia jį į kelionę, kad gautų pinigų ateičiai (plg. Tob 4, 2), nori jam perduoti paveldą, kurį labiausiai vertino. *Mano sūnau, kai numirsiu, prideramai palaidok mane. Rūpinkis savo motina ir nepalik per visas jos gyvenimo dienas. Daryk visa, kas tik jai patinka, ir niekuo neužduok jai širdies... atsimink Viešpatį mūsų Dievą, ir suvaldyk kiekvieną norą nusidėti ar sulaužyti jo įsakymus... Nenusuk savo veido nė nuo vieno vargšo, ir Dievo veidas nebus nugręžtas nuo tavęs. Jeigu turi daug mantos, duok išmaldos iš savo pertekliaus; jeigu mažai, nebijok duoti iš to, ką turi... Visada šlovink Viešpatį Dievą, prašyk jo ištiesinti tavo kelius ir suteikti sėkmės visoms tavo pastagoms ir užmojams (Tob 4, 3-19).* Po keleto savaitių Tobijas veda ir ruošiasi kelionei į tėvų namus. Jo uošvė Edna išsiskiriant paprašo: *Mano vaikeli ir brangus mano broli, teparveda tave Dangaus Viešpats laimingai! O kad aš galėčiau pamatyti*

tavo ir savo dukters vaikus prieš numirdama! Viešpaties akivaizdoje aš patikiu tau savo dukterį, nedaryk per visas jos gyvenimo dienas nieko, kas ją įskaudintų (Tob 10, 12).

Dievas pašaukia vyrą ir žmoną saugoti vienas kitą, rūpintis vienas kitu, dovanoti savo gyvenimus vienas kitam: iš čia kyla asmeninio išsiskleidimo paslaptis. Didžiausia gyvenimo prasmė – duoti gyvybę. Tai matome Jėzaus gyvenime: *Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, – kad apsieitų jo turėtų (Jn 10, 10).* Taip gyveno Juozapas ir Mergelė Marija – pačia nuolankiausia, švelniausia ir labiausiai išstobulinta meile, kokią tik matė pasaulis: rūpindamiesi vienas kitu ir labiausiai rūpindamiesi Gyvenimu, tapusiu kūnu. Dievas nori, kad taip gyventų Jo mokiniai: kad ir kur būtume, spinduliuotume Jo džiaugsmą, Jo troškimą gyventi. Tai yra mūsų krikščioniškos misijos prasmės branduolys.

„Meilės ir šypsenos trūkumas pavertė mūsų miestus dykumomis. Tiek daug pramogų, tiek daug dalykų, skirtų švaistyti laiką ar juokinti, tačiau trūksta meilės. Šeimos šypsena gali panaikinti mūsų miestų virtimą dykumomis. Tai šeimos meilės pergalė. Jokia ekonominė ir politinė inžinerija negali pakeisti šeimų indėlio. Babelio projektas stato dangoraižius be gyvybės ženklų. Kai tuo tarpu Dievo Dvasia padaro dykumą vaisinga (plg. Iz 32, 15)“ [9].

Didžiausia gyvenimo prasmė yra duoti gyvybę. Šis atradimas, kurį galima suvokti dar esant paaugliu, kartais pasiekiamas tik vėlai gyvenime, žymi tikrą perėjimą iš vaikystės į brandą. Galima sakyti, kad tik tada pradedama būti tikru asmeniu, tik tada prasideda gyvenimas. Nes „turėti didžias svajones yra gyvenimo ženklas; mylėti – štai, ką reiškia gyvenimas.

Mylėti taip, kad galėtum save atiduoti mylimajam. Gebėti pamiršti save (tai yra būti savimi), galėti mirti dėl kažko, tai reiškia gyventi.

Žmogus, kuris galvoja tik apie save yra niekas, tuščias. Tik tas žmogus, kuris gali pamiršti save, paaukoti save, žodžiu, kuris gali mylėti, yra gyvas“ [10].

„Taip“ matmuo

Šitaip žvelgdami pamatome, kaip toli santuokos pašaukimas yra nuo „impulso patenkinti save arba savanaudiško savo asmenybės išpildymo“ [11]. Mūsų asmenybė tikrai skleidžiasi, kai galime save atiduoti kitam asmeniui. Santuokinis gyvenimas yra daugybės pasitenkinimo ir džiaugsmų šaltinis, tačiau kiekvienam aiškiai matomos ir problemos, reikalavimai, nusivylimai, atsirandantys gyenant kartu. Visgi kaip lengva yra stengtis

pabėgti nuo šio ne tokio patrauklaus
meilės veido.

Galime pagalvoti, kaip atidžiai ir
rūpestingai planuojamos kai kurios
santuokų šventės: nevengiant jokių
išlaidų, darant viską, kad būtų
užtikrinta, jog šventė būtų
nepamirštama ir verta šeimos
socialinės padėties. Bet po to ateina
kasdienio gyvenimo realybė,
nusivylimas, kuris gali kilti po kelių
mėnesių ar kelerių metų.

Susiduriama su šeimos gyvenimo
netobulumu: kyla problemos, aiškiai
matomi sutuoktinio trūkumai, sunku
kalbėtis vienam su kitu, klausytis
vienam kito, gydyti žaizdas, išlieti
meilę. Tada galima prarasti
suvokimą, kad santuoka yra „tikras
kvietimas iš Dievo,“ kuris prašo
sutuoktinių atsiduoti vienas kitam
kaip tėvui, motinai, vyrui, žmonai...
iš pašaukimo. Tikrai būtų labai gaila,
jei šeima, kuriai Dievas norėjo tikros
laimės net dideliuose sunkumuose,

nuklįstų nuo kelio ir baigtų savo dienas patenkinti tuo, kad taikiai sugyvena.

Santuokos dieną vyras ir moteris atsako „taip“ į klausimą ar myli vienas kitą, Bet tikrasis atsakymas yra duodamas per jų gyvenimą: kalamas žaizdre, žemoje, „visą gyvenimą“ abipusio „taip“, ugnyje. „Į svarbiausius gyvenimo klausimus atsakome visu savo gyvenimu. Nesvarbu, ką sakome, kokius žodžius vartojame. Galiausiai atsakymas regimas iš veiksmų. Kas tu toks? Ko tu iš tikrųjų nori? Atsakyti į šiuos klausimus galime tik visu savo gyvenimu“ [12]. Ir šis viso gyvenimo „taip“ tampa vis gilesnis ir autentiškesnis. Neišvengiamas naivumas, kuris pažymi santuokinio gyvenimo pradžią, perkeičiamas šviesos pripildytu nekaltumu, be jokio cinizmo: į „taip, mieloji (mielasis)“, kuris dabar jau pažįsta, bet taip pat myli.

Didis šio „taip“ gilumas yra neatšaukiamas, jei meilė tikra. Tai yra priežastis, dėl kurios Bažnyčia eina prieš srovę savo mokymu apie sužadėtuvių laiką ir sutuoktinių atvirumą gyvybei. Nors šis požiūris veda prie kaltinimų, kad tai neprotinga ir griežta, ji kantriai reikalauja, nes žino, kad Dievas kviečia saugoti žmogiškos meilės tiesą, ypač „ten, kur ji gimsta“ [13]. Taip darydama Bažnyčia negina abstrakčios tiesos, taisyklės iš naudojimosi vadovo. Greičiau ji saugo konkrečią gyvenimų tiesą, žmonių santykius nuo mirtinos ligos, nuo nuodų, kurie subtiliai įsiskverbia, pirmiausia apsirengę kaip romantika ir triumfas, kol staiga kaukė nuplėšiama: pasirodo savanaudiškumas, kuris kiekvieną sutuoktinį uždaro savyje.

Tiesa, kad žmoguje, kuris galvoja: „džiaugsiuosi viskuo, ką mano kūnas man gali duoti ir dalinsiuosi juo su

bet kuo, kas tik norės prie manęs prisijungti“, yra aiški gyvenimo didybė ir džiaugsmas. Šiame požiūryje į gyvenimą galime girdėti aiškų aidą iš pirmųjų Pradžios knygos skyrių: jaunystė – skanus vaisius... kodėl neskanauti jo iki galo? Kodėl Dievas nori iš manęs pasiglemžti šį saldumą? (plg. *Pr* 3, 2.6). Jauni žmonės, kurie stengiasi gyventi krikščionišką gyvenimą, jaučia tą patį potraukį, bet mato, kad tai tik mirażas ir nori suvokti tiesą giliau. Stengdamiesi išlaikyti savo meilę tyrą arba atgati savo nekaltybę, jei ją prarado, jie ruošiasi mylėti „nepasisavindami“ kito žmogaus, jo „neišnaudodami“. Vienu ar kitu būdu jie savęs klausia: su kuo aš dalinsiuosi šiuo gyvenimo troškimu, kurį jaučiu viduje? Ar tai iš tikrųjų tas žmogus? Ar iš tikrųjų mylėsime vienas kitą, ar tik trokšime vienas kito? Jie žino, kad kartu su savo kūnu, jie atiduos savo širdį, savo asmenį, savo laisvę. Jie žino,

kad būtent tai slypi ištarus „*taip* amžinai“. Jie žino, kad kiekvienas žmogus yra vertas „*taip* be sąlygų ir reikalavimų.“ Jei šio sprendimo trūksta – jie nei pasiruošę dovanotis, nei tokią dovaną priimti: tai jų viduje paliktų tuštumą, kurią galbūt pastebėtų tik laikui bėgant.

Ta pati „logika“ yra pagrindas ir tiems, kurių pašaukimas yra celibatas ir kurie nori Dievą mylėti savo kūnu, diena iš dienos jį atiduodami. Taip, santuoka ir celibatas vienas kitą nušviečia ir yra vienas kitam reikalingi, nes abu išreišia tą neatlyginamumą, kuris gali būti suvoktas tik Dievo šviesoje, dėl paties Dievo paveikslo, kurį Jis įdėjo mumyse, per kurį save ir kitus matome kaip dovaną ir suvokiame, kad esame pašaukti atduoti gyvenimą: savo tėvams, vaikams, anūkams... visiems.

Kai Jėzus atskleidžia šią gilią meilės prasmę, Jo mokiniai pasimetę, Jis turi jiems paaiškinti: *Ne visi išmano tuos žodžius, o tik tie, kuriems duota išmanyti (Mt 19, 11)*. Jauni žmonės ir tėvai, kurie stengiasi gyventi krikščionišką gyvenimą, dažnai susiduria su supratingumo trūkumu iš kitų. Jie turėtų suvokti, kad giliai viduje daug žmonių juos gerbia, nors kartais jie negali tiksliai išreikšti dėl ko. Jie gerbia, nes savo nuoširdžia meile krikščionys aiškiai išreiškia Dievo meilės džiaugsmą ir laisvę, troškimą, kuris „neišsakomais atodūsiais“ (*Rom 8, 26*) glūdi kiekvieno vyro ir moters širdyje.

Širdis, kuri nenori kentėti

Vardas Rapolas reiškia „Dievas gydo“. Tai reiškia, kad Dievas prižiūri ir rūpinasi kiekvienu žmogumi. Archangelo įsikišimas į Tobito, Anos, Tobijo ir Saros gyvenimus yra aiški tikrovės, kurios kartais nematome,

išreiška. Dievo globėjiškas rūpestis šeimomis, svarba, kurią Jis teikia jų sėkmei ir laimei (plg. *Tob* 12, 11-15). Dievas nori būti arti mūsų, nors kartais atsisakome Jam tai leisti, nes iš tikrųjų nenorime, kad Jis būtų šalia. Sūnaus palaidūno, kuris išėjo į *tolimą šalį* (*Lk* 15, 13), pasakojime galime matyti ne tik konkrečius žmones, bet visas visuomenes ir kultūras: pasaulį, kuris nutolsta nuo Dievo ir tampa atšiauria vieta. Nepaisant visko, kaip tėvas palyginime, Dievas niekad nepavargsta laukti ir visada randa būdą būti šioje kartais tragiškoje tikrovėje. Jis ieško kiekvieno žmogaus, nori išgydyti jo žaizdas.

Tobito knyga taip pat parodo, kad Dievo artumas ir rūpinimasis šeimomis nereiškia, kad jos bus apsaugotos nuo bet kokio sunkumo. Pavyzdžiui, Tobitas yra teisus žmogus, netgi herojiškas, bet Dievas leidžia, kad jis apaktų (plg. *Tob* 2, 10).

Dėl šios priežasties jo žmona turi ieškoti pinigų šeimai ir vieną dieną kartu su užmokesčiu jai duodamas vaikas. Tobitas galvoja, kad jo žmona pavogė vaiką ir sukelia šeimoje sambrūzdį: *Vis dėlto ja nepatikėjau ir liepiau sugrąžinti jį savininkams. Tuomet atsakydama ji tarė: „Kurgi tavo išmaldos? Kurgi tavo gerieji darbai? Žiūrėk! Visi žino, kokį atpildą už juos esi gavęs!“* (Tob 2, 14).

Susidūrusį su šiuo griežtu atsakymu Tobitą apima širdgėla ir jis pradeda verkti ir melsti Dievą, kad jį pasiimtų pas save (plg. Tob 3, 1-6).

Vis dėlto Tobitas daro viską, kad padarytų savo žmoną laimingą. Kai Tobijas jau keliauja namo, dabar jau laimingai vedęs ir turėdams turto, jo motina Ana, kuri nuo pat pradžių prieštaravo, kad Tobijas iškeliautų, bijo patiwa blogiausio: *Mano vaikas žuvęs, nebėra jo tarp gyvųjų... Vargas man, mano vaikelį, mano akių šviesa, kad išleidau tave į kelionę!* Tobitas,

kuris irgi jaudinasi bando ją nuraminti: *Nusiramink! Liauk sielojusis, brangioji! Nėra ko sielotis.* O Ana atsako: *Tu pats nusiramink! Liaukis mane apgaudinėti. Mano vaikas žuvęs! Bet slapta tikisi jo sugrįžimo: Kasdien ji išskubėdavo laukan ir žiūrėdavo į kelią, kuriuo buvo iškeliaavęs jos sūnus. Ji pasitikėjo tik savo akimis. Saulei nusileidus, sugrįžusi į vidų, ji raudodavo ir verkėdavo, visiškai negalėdama užmigti (Tob 10, 1-7).*

Daro įspūdį mintis, kad bėgant amžiams kasdieniai rūpesčiai, su kuriais susiduria šeimos, ne daug tepasikeitė. Nesusipratimai, negėbėjimas komunikuoti, rūpesčiai dėl vaikų... „Varganai suvoktume santuoką ir žmogišką meilę, jei galvotume, kad meilė ir džiaugsmas pasibaigia, kai susiduriame su tokiais rūpesčiais“ [14]. Pradiniamoje procese, kuris suteikia stiprybę formuojant šeimą, kai įsimylima, linkstama

nematyti kito žmogaus trūkumų. Bet kelios savaitės gyvenimo po tuo pačiu stogu yra pakankamai, kad suvoktum, jog niekas vestuvių dieną nėra tobulas ir kad dėl šios priežasties santuokinis gyvenimas yra pastovaus abiejų sutuoktinių atsivertimo kelias, dirbant kartu kaip komanda. Kol vyras ir žmona kasdien vienas kitam suteikia naują galimybę, jų širdys kasdien darosi vis gražesnės, nors kai kurie ribotumai liks ar net sukietės.

Kaip sako sena daina: „Širdis, kuri nenori kentėti, visą savo gyvenimą praleidžia be meilės“ [15]. Ir K.S.Lewis rašė apie tai: „Mylėti – tai būti pažeidžiamam. Ką nors pamilk ir tavo širdis bus suspausta ir greičiausiai sudaužyta. Jeigu nori, kad ji būtų nepaliesta, neturėtum jos niekam duoti, netgi gyvūnui. Kruopščiai ją apvyniok pomėgiais ir mažais prabangos dalykais; venk su kuo nors susisaistyti; saugiai ją

uždaryk savo savanaudiškumo krepšyje arba karste“ [16]. Žinoma, jaunavedžiai nesusiduria su tokiu pavojumi, su koku susidūrė Tobijas ir Sara vestuvių naktį. (plg. *Tob* 6, 14-15; 7, 11). Visgi savanaudiškumo velnias – mirtinas priešas – be perstojo grasina šeimoms, gundydamas „pūsti burbulus“ iš „nesvarbių trintį sukeliančių mažmožių, kuriuos savanaudiškumas gali be galo išdidinti“ [17].

Todėl taip svarbu vyrui ir žmonai aiškiai kalbėtis, nebijoti sudėtingų temų, nesislėpti ir neatsiskirti aukštomis sienomis: vis iš naujo atkurti jausmus, kurie iš naujo sužadina meilę. Šv. Josemaría sakė, kad „ginčai, kol jie nėra dažni, irgi yra meilės įrodymas: jie yra beveik reikalingi“ [18]. Vanduo turi tekėti laisvai, nes jei jis užsistovi, pradeda apaugti dumbliais. Todėl labai svarbu, kad „tėvai atrastų laiko

praleisti su savo vaikais, pakalbėti su jais. Jie yra patys svarbiausi: daug svarbesni, nei verslas ar poilsis. Savo pokalbiuose tėvai turi stengtis klausytis, atkreipti dėmesį, suprasti, pripažinti faktą, kad kartais jų vaikai iš dalies teisūs – arba visiškai teisūs – savo maištingu požiūriu“ [19].

Ir visų svarbiausia reikia kalbėtis su Dievu, prašyti šviesos: *Tavo žodis – žibintas mano žingsniams ir šviesa mano takui* (Ps 119, 105). Nors Tobito knyga mums niekada nepasakoja apie nesutarimus tarp Tobijo ir Saros, lengvai galime įsivaizduoti, kad jų buvo, kaip tarp Tobito ir Anos ir visose šeimose. Bet taip pat galime juos įsivaizduoti artimai susivienijusius iki gyvenimo pabaigos, nes matome jų santuoką sustiprintą intymia vienybe su Dievu: *Pašlovintas esi, mūsų protėvių Dieve, tebūna šlovinamas tavo vardas amžinai*, - meldžiasi Tobijas savo vestuvių naktį. *Suteik, kad mudu*

*rastume gailestingumo ir drauge
sulauktume senatvės (Tob 8, 7).*

Šventasis Jonas Paulius II, „šeimos popiežius“ [20], vieną kartą palygino giesmių giesmės meilę su Tobijo ir Saros meile. „Sutuoktiniai giesmių giesmėje aistringais žodžiais išreiškia vienas kitam savo žmogišką meilę. Sutuoktiniai Tobito knygoje prašo Dievo, kad galėtų atsakyti į meilę“ [21]. Sudėdamas šiuos du santuokinės meilės aprašymus, jis norėjo iškelti klausimą: kuris iš jų geriau atspindi santuokinę meilę. Atsakymas paprastas: abu. Dieną, kai dvi širdys suranda viena kitą, jų pašaukimas įgauna gaivų jauną veidą, kaip sutuoktinių iš Giesmių Giesmės. Šis veidas atgauna savo jaunystę kaskart, kai vis iš naujo priimamas pašaukimas atsakyti į meilę. Tada ši meilė tampa tokia stipri kaip mirtis [22].

[1] Šv. Josemaría, *Kelias*, nr. 27.

[2] Šv. Josemaría, *Kristus eina pro šalį*, nr. 30. Plg. nr. 22-30, sudarantys pamokslą „Santuoka: krikščioniškas pašaukimas“.

[3] *Kelias*, nr. 27. Plg. taip pat nr. 360.

[4] Plg. šv. Josemaría, *Asmeniniai užrašai*, nr. 1697 (1932 m. spalio 10 d.), Andres Vazquez de Prada, *Opus Dei steigėjas*, 1 dalis, Scepter Publishers, Princeton, 2001, p. 392.

[5] Šv. Josemaría, užrašai iš meditacijos, 1947 m. spalio 12 d., *Kai jis kelyje mums kalbėjo*, p. 31.

[6] Plg. *Ten pat.* „Tai yra formuluotė, kurią aš pasirinkau kaip kelionės palaiminimą, pridėdamas prie jos

maldą Mergelei Marijai: *Beata Maria intercedente, bene ambules: et Dominus sit in itinere tuo, et Angelus eius comitetur tecum* [Per Mergelės užtarimą tegul tavo kelionė būna gera: ir tegul Viešpats būna tavo kelyje ir tegu Jo Angelas eina su tavimi].“

[7] Šv. Jonas Paulius II vadino santuoką „pirmapradžiu sakramentu“ (plg. bendroji audiencija, 1982 m. spalio 20 d. ir 1984 m. gegužės 23 d).

[8] Fernando Ocariz, Pastoracinis laiškas, 2017 m. vasario 14 d., nr. 25.

[9] Pranciškus, Bendroji audiencija, 2015 m. rugsėjo 2 d.

[10] Joan Margall, „Elogio del vivir“ *Vida Escrita*, Madrid, Aguilar, 1959, p. 105.

[11] Šv. Josemaría, *Kristus eina pro šalį*, nr. 42.

[12] Sandor Marai, *El último encuentro*, Salamandra, Barcelona, 2007, p. 107.

[13] Fernando Ocariz, *Pastoracinis laiškas*, 2017 m. birželio 4 d.

[14] *Kristus eina pro šalį*, nr. 24.

[15] „A los árboles altos,“ populiari daina, kurią primena šv. Josemaría Kelyje, nr. 145.

[16] C. S. Lewis, *Keturios meilės*, 4 sk.

[17] *Kristus eina pro šalį*, nr. 23.

[18] *Ibid.*, nr. 26.

[19] *Ibid.*, nr. 27.

[20] Pranciškus, Kanonizacijos pamokslas, 2014 m. balandžio 27 d.

[21] Šv. Jonas Paulius II, Bendroji audiencija, 1984 m. birželio 27 d.

[22] Plg. *Ibid.*, ir Gg 8, 6.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/lt-lt/article/meile-tai-
kazkas-nepaprasto-xii-pasaukimas-i-
santu/](https://dev.opusdei.org/lt-lt/article/meile-tai-kazkas-nepaprasto-xii-pasaukimas-i-santu/) (2025-08-06)